

Rettferdsmønster for all verden?

115487

Av h. r. advokat Albert Wiesener

Herr redaktør Christensen.
DET POLITISKE etterkrigsoppgjør i Norge, som høyesterettsadvokat Sven Arntzen la opp til som sjef for påtalemyndigheten i dette enestående vanskelige kompleks, går under navn av «rettsoppgjøret», og det er vel som sådant De har ment å gi det attest for å være forbilledlig for hele verden».

Sr redaktør Christensen, De har én eneste unnskyldning — den at De ikke er jurist og ikke vet hva De snakker om.

Uttalelsen er ikke bare — som dr. Langholm påpeker — et kollektiv ærekrenkelse av dem som fikk landssviksstempelet gjennom rettsforfølgelsen. Den er en hån mot selve de rettsprinsippene vår vestlige sivilisasjon står for. I virkeligheten er den en hån mot h. r. advokat Arntzen selv, og jeg kan tenke meg at han i dag — med det hele på avstand — krymper seg under panegyriken.

Mange og vektige forhold kan forklare — og et godt stykke på vei unnskyldte — Arntzens og hans medarbeideres mangel på motforestillinger, da de trodde å kunne bygge på krisejusen fra London. De overgikk at den var et produkt av krigen — ikke av retten. Tiltak som kampens hete, som utrykk for et inderlig ønske om å kriminalisere en forhatt politisk utbrytergruppe kollektivt, så man i tidens fylde kunne få

ram på dem alle, uten den brysomme bevisbyrde individuelt, som norsk straffelov krever. Uhyre forståelig. Og komplett ujuridisk. Dårlig egnet som grunnlag for et rettsgyldig oppgjør. Enda dårligere for et mønstergyldig.

Den danske rettslærde professor Eyben har skrevet og sagt om oppgjøret i Norge at man her skulle ha vært modig nok til åpent å erkjenne at rettsprinsippene ble tilsidesatt. Det hadde unektelig gitt renere luft, hvis motet og erkjennelsen hadde gjort seg sterkere gjeldende.

INGEN JURIST med respekt for sitt navn i samtid og fremtid vil i dag fremstå og gå god for en påstand om at det som skjedde i Norge i siste halvdel av 40-årene, var forbilledlig for hele verden.

Kan Morgenbladet fremskaffe en autoritativ og hederlig jurist, som vil signere postulatet? Og som vil innlate seg på å sannsynliggjøre det, slik at det ikke bare henger i luften som tom påstand? Tør avisen isåfall gi spalteplass til den kritikk vedkommendes uttalelser måtte trekke på seg?

EFTER DR. LANGHOLMS artikkel har De demonstrativt vedstått Dem uttalelsen, som De mener å ha full dekning for. Men i neste åndedrett er De på retrett. De skriver at De ikke har uttalt dem om riktigheten

av oppgjørets omfang. Hvor meget er det da De har sagt? Er omfanget uten betydning for forbilledligheten?

Hvis rettsapparatet vårt etter krigen maksimalt hadde kapasitet for ti tusen saker, om de rettslige kauteler etter vår forfatning og vår straffelov skulle overholdes — er det da uten betydning at man rettsforfølger hundretusen? Skal jeg forstå Dem slik at De byr 10 pst. akkord på Deres uttalelse om forbilledlighet, under forutsetning av at omfanget var 10 ganger for stort?

Har det falt Dem inn at også de prosentene som det måtte ha vært både hjemmel og kapasitet for, fikk en mer summarisk og mindre rettssikker behandling, i og med at man laget inflasjon i omfanget og sprengte apparatet?

Det er neppe realistisk at den norske etterkrigsjustis skulle danne noe forbilde for verden. Den synes heller å ha sine forbilder selv. Men da i stater vi helst ikke skulle ta eksempel av.

TØR DE TRYKKE dette, redaktør Christensen? Jeg er oppriktig lei for å måtte skrive så krast. Men hvorfor skal De nu si slike umulige ting i gamle, særverdige Morgenbladet?

Fakta — EF

Morgenbladet. (1945)
av Windsors død.

(Noen dager etter Hertugen)